

Slavnost Ježíše Krista Krále

VSTUPNÍ ANTIFONA Zj 5,12;1,6

Beránek, který byl zabit, si zaslouží, aby přijal moc, bohatství, moudrost, sílu a čest. Jemu buď sláva a vláda na věčné věky!

Uvedení do bohoslužby A

Slavnost Ježíše Krista Krále o poslední neděli církevního roku není ohlídáním se zpět po uplynulém čase, ale ona nám ukazuje právě dopředu, v jakém duchu máme začít nový okruh roku spásy: Boží království nám samo nepadne do klína, není to nějaký nebeský prefabrikát, ale musíme si je společným úsilím vytvářet. Pohlédněme tedy každý sám na sebe: Jakým já jsem přínosem pro růst Božího království ve světě kolem mne? A poprosme za Boží pomoc v naší slabosti.

Nebo:

Dnešní slavnost Ježíše Krista Krále je nejmladším svátkem ke cti Páně. Zavedl jej papež Pius XI. v roce 1925. Vnější podnětem pro zavedení tohoto svátku bylo 1600. výročí 1. ekumenického koncilu v Niceji, jehož závěry sounáležitosti Krista Pána s nebeským Otcem jsou vlastně základem učení o jeho královské vládě. Jejimi plody jsou: přiměřená svoboda, řád a klid, svornost a pokoj. Kristova sláva má zazářit také na nás a na našich životech! Vyvýšený Pán a Král není pouze cílovým bodem liturgického roku, nýbrž i našeho pozemského putování vůbec, tentýž včera i dnes i na věky, první i poslední, počátek i konec.

Uvedení do bohoslužby B

Dnes máme poslední neděli církevního roku a ta je slavností Ježíše Krista Krále, který žil mezi lidmi jako služebník všech, a přesto jej dnes oslavujeme jako Krále všech králů, jako Krále všeho světa, Pána světů i dějin. Aby to však nebyly jen plané ovace, jaké se provolávají mocným na ulicích, ptejme se nejprve svého svědomí: Jak je to s mou věrností tomuto Králi? Vyznejme svá provinění proti lásce a litujme jich.

Uvedení do bohoslužby C

Slavnost Ježíše Krista Krále byla zavedena teprve nedávno, ale vžila se hned, sotva byla zavedena, neboť slavíme rádi Krista jako krále, jako Krále králů. Rádi bychom zasedli s apoštoly po jeho pravici a trochu mu radili: Pane, támhle ti v tebe nechtějí věřit, támhle ti se ti protíví, potrestej je. Jenže dnešní sváteční Boží slovo nám jej představuje jako Krále, který netrestá, nýbrž zachraňuje, vykupuje a odpouští. My stojíme o to odpuštění pro sebe, to ano. Ale stojíme o ně i pro jiné? I pro naše nepřátele? Odpouštíme sami svým nepřátelům v Ježíšově duchu? Zkusme si pravdivě odpovědět a upřímně litovat svých hříchů.

Nebo:

Když je řeč o království, připadáme si jako v jiném světě, snad dokonce v pohádce. Ještě vzdálenější nám připadá řeč o Božím království. A co teprve, když slyšíme, že Boží království se uskutečňuje skrze kříž a utrpení. Pro existenci takového království nemá naše logika vysvětlení. Jako křesťané vyznáváme Krista Krále, který na dřevě kříže, obklopený veškerou nepřízní poddaných, dává z lásky svůj život za své bratry a sestry. Vyznáváme ho jako toho, kdo se modlí za nepřátele a odpouští zločincům. Že by láska, která jde do krajnosti a jeho velkorysé odpuštění nebyly královskými gesty? Že by dokonce patřily do jiného světa?

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí, věčný Bože, tys dal svému milovanému Synu všechnu moc na nebi i na zemi, aby byl Králem všeho tvorstva; dej, ať celý svět, vysvobozený Kristem z otroctví hříchu, poznává tvou slávu, věrně ti slouží a ustavičně tě chválí. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Prorok Ezechiel srovnává Boží péči o člověka s péčí pastýře. Biblický obraz pastýře a stáda však nemá přirovnat Boží lid k nevědomým ovcím, ale je to především podobnost o Bohu, který se stará stejně jako pečlivý pastýř a který jediný má schopnost i právo vést tam, kde je pastva, tj. život.

Nebo:

Prorok Ezechiel vytýká králům a vůdcům izraelského národa, tedy jeho pastýřům, že se nestarají o svěřený lid, a předpovídá, že na jejich místě se objeví vskutku pravý pastýř. I my máme být takovými dobrými pastýři lidem, kteří jsou na nás nějak závislí.

1. ČTENÍ Ez 34,11-12.15-17 *Budu soudit mezi ovcí a ovcí, moje stádo!*

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Tak praví Pán, Hospodin:

„Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovcemi, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase.

Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek - praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě.

Co se pak týká vás, moje stádo - tak praví Pán, Hospodin - budu soudit mezi ovci a ovci, mezi berany a kozly.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 23,1-2a.2b-3.5.6 Odp.: 1

Odp.: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, - dává mi prodlévat na svěžích pastvinách.

Odp.

Vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout. - Občerstvuje mou duši, -vede mě po správných cestách - pro svoje jméno.

Odp.

Prostíráš pro mě stůl - před zraky mých nepřátel, - hlavu mi mažeš olejem, - má číše přetéká.

Odp.

Štěstí a přízeň mě provázejí - po všechny dny mého života, - přebývat smím v Hospodinově domě - na dlouhé, předlouhé časy.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel líčí Korint'ánům i nám královskou vládu oslaveného Ježíše Krista. To dokazuje dvěma argumenty: pravda víry, že Kristus vstal z mrtvých, zahrnuje i naše vzkříšení: je-li Kristus prvotinou vzkříšení, pak zřejmě bude následovat i naše vzkříšení; a je-li Kristus vítězem nad smrtí, pak logicky bude i vítězem nad naší smrtí.

Nebo:

Když svatý apoštol Pavel mluví o osudu těch, kdo zemřeli nebo zemřou ve spojení s Kristem, spočine jeho pohled na Ježíši Kristu jako na ústředním bodu naděje. On není jen tím, kdo za nás zemřel, ale je prvním z těch, kdo nezůstali v zajetí smrti, on je první vzkříšený člověk, a proto je také ústředním ztělesněním naší naděje.

2. ČTENÍ 1 Kor 15,20-26.28 *Kristus odevzdá království Bohu Otci, aby byl Bůh všechno ve všem.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři a sestry!

Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro svoje spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus; pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci a až zlomí vládu všech možných knížat, mocností a sil.

On totiž musí kralovat, ‚dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám‘. jako poslední nepřítel bude pak zničena smrt. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu to všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mk 11,10

Aleluja. Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, požehnané království našeho otce Davida, které přichází. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Teď uslyšíme, podle jakých měřítek Pán Ježíš rozlišuje lidi. Pozorně naslouchejme, zda se ten popis dobrých hodí i na naše jednání. Chyba těch, kdo se ocitli po levici, nespočívala v tom, že by nepoznali Krista v potřebných, ani ti po pravici ho totiž v nich nepoznali. Jejich chyba byla mnohem základnější: zavřeli své nitro i ruce před potřebnými. Na sklonku našeho života budeme tedy souzeni podle lásky, kterou jsme měli k bližním.

Nebo:

Evangelium nás dnes nevybízí jen k pouhé dobročinnosti, ani k úniku z nepříjemných oblastí života, ale vybízí nás k následování Krista, a to i v jeho postoji k lidem, kterých si svět nehledí. S nimi se sám Ježíš Kristus ztotožňuje, aniž by tím oslavoval a obhajoval lidskou bídu.

EVANGELIUM Mt 25,31-46 *Posadí se na svůj slavný trůn a oddělí jedny od druhých.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům:

„Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici.

Tu řekne král těm po své pravici: ‚Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem

měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.‘

Spravedliví mu na to řeknou: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?‘

Král jim odpoví: ‚Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů a sester, pro mne jste udělali.‘

Potom řekne těm po levici: ‚Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mé, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.‘

Tu mu na to řeknou také oni: ‚Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?‘

On jim odpoví: ‚Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.‘

A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

SVÁTEK KONCE SVĚTA

Svátek Krista Krále je vlastně svátkem konce světa, přece jsme o něm četli v evangeliu. Jak to tedy bude vypadat na konci světa? Písmo svaté o něm mluví v barvitých symbolických obrazech. Lidé, místo aby se zamýšleli nad smyslem těch obrazů, berou to často doslovně, že nastane hrozná kosmická katastrofa, že Bůh celý svět zničí, a že z nebe sestoupí nějaký prefabrikovaný ráj, nový svět, nové stvoření. To je nesprávná představa. Jak by mohl Bůh zničit svět, své vlastní dílo? Cožpak nečteme v Písmu od Noemovy duhy neustávající svědectví, že Bůh svět miluje, že jej nechce zničit, ale zachránit? A Boží láska, to není jen planý sentimentální cit, který k ničemu nezavazuje, ale naopak: ‚Tak Bůh miloval svět, že za něj dal svého jediného syna.‘ Dal ho, aby se ztotožnil s lidmi, aby se stal člověkem, aby nesl lidský osud. Bůh nechce ani zkázu světa ani zkázu člověčenstva. On chce svět zachránit.

Konec světa, to bude konec světa zločinu, konec světa všech hrozných a zlých věcí na světě. Už vlastně začal ten konec zlého světa smrtí Pána Ježíše na kříži. Už vlastně začal ten nový dobrý svět se zmrtvýchvstáním Páně. Boží království, nové stvoření už je tu, ale dosud v zápase se zlem. Konec, o kterém mluví Pán, je konec tohoto zápasu, je konečné vítězství všeho dobra. Pro Boží děti je konec světa radostí, do které vstupují. Je to katastrofa jen pro ďábla a zlé

lidi, jeho spolupracovníky. Jejich zlé snažení konečně a definitivně zkrachuje. Ale nemůžeme říci, že je do pekla zavrhne Bůh. Ti zlí se sami odsoudí. Bůh jim bude nabízet záchranu do posledního okamžiku. Boží soud jen vyjeví jejich vlastní postoj. Přenesme nyní toto vše na sebe a uvědomme si dobře:

Kdykoli odmítneš zlé pokušení, končí kus zlého života. Kdykoli můžeš někomu ublížit a ty mu naopak prospěješ; kdykoli můžeš zarmoutit a ty uděláš radost, rozveselíš; kdykoli se postavíš rozhodně na stranu dobra, to vždy končí kus zlého světa a rodí se svět vykoupený. Vzniká dobrý svět a tvé nebe. Říkám tvé nebe. Nikdy totiž nebude mít nebe ten, kdo si ho nezačal stavět teď, zde na zemi svými skutky lásky a milosrdenství. Nezažije nebeskou lásku, kdo nemá lásku k bližnímu. Nebude šťasten v nebi, kdo nečiní šťastnými jiné. Jak to je tedy u tebe se skutky lásky, se skutky milosrdenství? V katechismu je jejich seznam. Znáš je a jednáš podle nich? Zpytuješ si podle nich večer své svědomí?

Zopakujme si je, jak jsme se je učili kdysi na náboženství ve škole. Skutky tělesného milosrdenství jsou: Hladovějící sytit a napájet. Ujmout se cizince, poradit, pomoci mu; v dnešních městech je k tomu již dost často příležitost. Ošatit nuzného. Navštěvovat a ošetřovat nemocné. Pomáhat vězněným. Skutky duchovního milosrdenství: Zaslepené trpělivě přivádět k poznání, že chybují. Učit nevědomé. Nenechávat si své poznatky, svou odbornost sobecky pro sebe. Dobře poradit těm, kteří jsou bezradní. Potěšit zarmoucené. Nevyhýbat se lidem, když mají trápení, ale pomáhat jim je nést. Mít trpělivost se zlými lidmi. Neodsoudit je, neodvrátit se od nich, dávat jim šanci k nápravě. Odpouštět těm, kteří nám ublížili. Nemstít se. Modlit se za živé i mrtvé.

To jsou skutky milosrdenství. To jsou poznávací znamení, podle nichž Kristus Král rozlišuje své poddané, to je odlesk záře jeho nebeské koruny na jejich čele. Lidstvo bude souzeno podle míry činné lásky k bližnímu. I já i ty tak budeme souzeni. Budeme si tedy dnes pamatovat: Kdykoli se rozhodnu pro skutek tělesného nebo duchovního milosrdenství, je to konec světa pro opačné zlo, je to výstavba kusu nebe na zemi pro mne i pro jiné. Bůh mě bere vážně jako svého spolupracovníka při vykupování světa. Chci se denně při večerní modlitbě ptát, jak jsem dnes konal skutky tělesného a duchovního milosrdenství. A naše dnešní vyznání víry ať je radostným přihlášením se ke Kristu, Králi vykoupeného světa, Králi nebe i země.

TRPITEL NA KŘÍŽI A VŠEVLÁDCE NA TRŮNU

Když se nám nelíbí pořad v televizi, vypneme to. Ten pořad sice běží dál, nepřestal tím existovat, ale pro nás už není. Vypnout, když se nám něco nelíbí, to nám jde dobře i v životě, nejen v televizi. Boha také lidé vypínají a žijí dál, jako by tím už Bůh přestal existovat. Ale Bůh zůstává: Zůstává pro člověka jedinou cestou k cíli; mimo je jen bloudění. Zůstává pro člověka plnou pravdou; tou, po které lidé tolik prahnou. Zůstává věčným životem; právě tím, o kterém lidé sní. Ať ho lidé ctí nebo odmítají, Bůh zůstává Pánem světa, ale divným

pánem: vždyť nepanuje, ale slouží a pomáhá, vždyť nezastrašuje, ale získává láskou. Právě toto Boží království nám chce dnes Církev připomenout svátkem Krista Krále. A je příznačné, kdy Církev tento svátek zavedla: Roku 1925, až když se vzdala nároku na světské panování, na kralování v tomto světě, a tak mohla lépe chápat podstatu Božího království.

Z Nového zákona známe dvojí podobu Krista Krále: jednak jako Vševládce na trůnu slávy, Pantokrátora, Pána věčnosti, Pána naší budoucí slávy a Soudce živých i mrtvých, a jako Ukřižovaného Beránka zabíjeného za hříchy světa. Podoba Všemohoucího Soudce se nám promítá v našich představách více do budoucnosti, ale druhá podoba, podoba za nás Ukřižovaného, to je podoba Ježíše mezi námi, který nám pomáhá nést kříž našeho světa a našeho života. Takto na kříži si jej také nejčastěji zobrazujeme a představujeme. Jaký je tento Kristus mezi námi, Král na kříži? Je to Král, který hladoví, dokud je na světě jediný hladovějící. Je to Král, který trpí, dokud je na světě jediný člověk nespravedlivě souzený či bezmocně trpící jakoukoli diskriminací. Je to Král, který nás neustále podněcuje k největší revoluci lidských dějin, k přeměně v lidském srdci: Když pochopíme, že pro osud lidstva není tak důležité, abychom ovládali jiné, ale sebe. Když pochopíme, že státy tu nejsou kvůli vladařům, aby mohli stále víc rozšiřovat své panování, ale kvůli slabým lidem, aby je mohli chránit proti násilí a kvůli silnějším. Když pochopíme, že já a ty jsme důležití natolik, nakolik jsme ochotni pomáhat těm, kteří pomoci nepotřebují.

Preface dnešního svátku nám tyto myšlenky předvádí tím, že mluví o Kristovu království spravedlnosti, lásky a pokoje. A opravdu: kde je mezi lidmi pravdivost a laskavost, tam je i pokoj; ten mír, o kterém se tolik mluví, a jehož je stále málo. V tom je smysl dnešního svátku Krista Krále. Máme si uvědomit, že on je vlastním smyslem všeho jsoucna: v jeho osobě se vrací svět a lidstvo do Božího řádu. V Ježíši je síla k záchraně světa. Pastýři Izraele, vládnoucí vrstva vyvoleného národa, zklamali. Místo, aby se starali o slabé a bezmocné, měli starost jen o vlastní moc, její zajištění a upevnění. Proto propadli, zanikli. Starý zákon je o tom výstražným svědectvím. Teď jsme tu my, děti Nové smlouvy. Máme před sebou tentýž úkol: Panovat sobě, sloužit druhým a chránit slabší. A i nás dnes evangelium výslovně varuje:

Ježíš zítřka, Král a Soudce, se nebude ptát po pravdivosti naší víry, ale po pravosti našich činů. A Ježíš dneška, ten stále ještě umírá hlady v rozvojových zemích, trpí opuštěností v osamělých lidech, snáší bolesti ve všech nemocných, ten čeká, kdy mu posloužíme, ulevíme pomocí člověku, který bydlí vedle nás. Vidíte, bratři a sestry, Boží království, to není náboženská futurologie, to není utopistická představa z onoho světa, to je náš každodenní životní program: život ve spravedlnosti, lásce a pokoji. Až se budeme dnes modlit společně Otčenáš, budeme hned lépe vědět, o čem je řeč v prosbě Přijď království tvé! A teď se přihlasme k programu Božího království slavnostním vyznáním víry.

POSLEDNÍ SOUD

Církev okruh roku spásy začíná adventem, vstupem Boží lásky do světa, církevní rok pak vrcholí obrazem druhého adventu, druhého příchodu Páně. Každý člověk, všechno lidstvo, celé stvoření spěje ke svému dovršení, ke konečnému a absolutnímu vítězství dobra nad zlem, života nad smrtí. Svatý apoštol Pavel říkal nám v epištole, že ten proces už začal. Začal onoho velikonočního rána zmrtvýchvstáním prvního v pořadí, Ježíše Krista. V nás už také roste zárodek nového života, pšeničné zrno, jen ještě není zřejmé, bude-li to pleva či zrno živé a klíčivé. Proto druhý příchod Páně zahrnuje i soud, to je oddělení zrna od plev, ovcí od kozlů. Co nám chce Pán Ježíš říci dnešním evangeliem? Že to není míněno v doslovném smyslu, že to není reportáž o budoucí události, ale obraz, podobenství, to je nám jasné. Především si tu máme uvědomit, že o našem osudu se nebude rozhodovat až na konci časů, ale že o něm rozhodujeme my sami, každý sám o sobě. Že už teď se soudíme tím, jak se chováme k Ježíši v chudších a slabších, než jsme my. Toto podobenství nám také připomíná, že Pán Ježíš se nebude ptát po našich náboženských vědomostech, ani po příslušnosti k Církvi. Bude řeč jen o skutečích vykonaných z lásky. Ba nebude záležet ani na tom, zda jsme při té službě bližním vzbudili dobrý úmysl. Spravedliví v Ježíšově podobenství výslovně říkají, že neviděli Ježíše v těch, kterým sloužili, že to tedy nedělali s nějakým zvláštním zbožným úmyslem. Tím je dána šance pro lidi ze všech vyznání i bez vyznání. Kristův příchod k soudu znamená především příchod Boží lásky, která se stane zjevnou všem. Boží soud nad světem je soudem lásky a porozumění, časem Božího milosrdenství a amnestie.

Když posloucháš o posledním soudu, že je to soud lásky, milosrdenství amnestie, možná ti napadá: To snad bude mít na Božím soudu poslední slovo nespravedlnost? Budou tedy všichni darebové amnestováni a ospravedlněni? To jistě ne. Kdo celým životem nabídku Boží lásky odmítá, kdo zná jen a jen sebe, nemůže stanout mezi požehnanými, kteří nouzi bratří a sester viděli a pomohli. Dva tábory budou na konci, ne jen jeden. Ale naopak, nemají pravdu ti, kdo by nejraději kdekoho zavrhl, samozřejmě kromě sebe. Vždyť by se tak obrátilo vniveč celé vykupitelské dílo Ježíše Krista. Stojí tu proti sobě odedávna dvojí představa Božího soudu, rozpor mezi prvokřesťanským „Maran atha“ a středověkým „Dies irae“. První křesťané končili své modlitby voláním „Maran atha!“, tj. přijď už, Pane! Druhý příchod Páně byl pro ně plný naděje a radosti. Naproti tomu pro křesťana středověku byl to „Dies irae“, den hněvu, den hrůzy a trestu, dnem přísného účtování. Jak tomu rozumíme dnes? Víme, že řecké slovo „krisis“ znamená nejen soud, ale především vyjasnění. Boží přirozenosti neodpovídá ničit či zavrhouvat své dílo. Poslal svého Syna proto, aby svět zachránil. Ježíšův úkol je tedy především v tomto slova smyslu: má svět zachránit, vnést do něj plné světlo, má vyjasnit vše nejasné, aby každý mohl rozeznat, co je dobré a co je špatné, aby mohl správně jednat.

Proto je i pro nás dnes evangelium o posledním soudu radostnou zvěstí: Máme ještě čas jít za světlem, dát se správnou cestou, cestou lásky. Dnešní křesťan už nesní o nebesích kdesi nad hvězdami, někde v nedohlednu. A neděsí se také strašidelného pekla, mučírny plné obludných ďáblů, kterou vynalezli psychopatičtí básníci a nešťastní kazatelé. Křesťan ví, že tam, kde jsou lidé na sebe hodní, kde si navzájem s láskou slouží, že tam všude rostou nebesa. Patří k pravému umění žít, tuto cestu k nebi hledat a nalézat s radostí. Křesťanská představa posledního soudu nevyzývá člověka k pasivitě, ale naopak, k velké a radostné aktivitě: Máme v rukou jak svou budoucnost, tak i budoucnost celého světa. Poslední soud nechápeme jako konec: konec lidstva a světa. Za koncem už nic není. Za Kristovým příchodem a soudem je nový život, nová země, nové nebe. Ve sjednocení s Kristem tu vykoupené lidstvo dosáhne svého dovršení, štěstí, ke kterému jsme byli všichni stvořeni. Budeme vidět, poznávat Boha a dílo jeho stvoření. Budeme se radovat z těchto úžasných zážitků. Budeme se podílet na Boží činnosti. Naše lidské schopnosti dosáhnou své plnosti, svého maxima. Všichni spolu vytvoříme společenství svatých, které dovršuje celé lidstvo i celý vesmír. Pro dnešního křesťana je závěr Kréda plný naděje. Je to vyhlížení červánků dne, kdy budeme s Pánem pohromadě. S tím Pánem, který přes bouře času i nám jako apoštolům při bouři na moři volá vstříc do naší lodičky života: „Nebojte se, to jsem já!“ Jdu vám vstříc!

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Poprosme dnes Krista Krále, kterého Otec učinil Pánem nade vším:

Povolej mladé, aby tě následovali, v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Za všechny věřící lidi po celém světě, aby přes všechny starosti a trampoty vyhlíželi budoucnost s důvěrou.

Za všechno lidstvo na světě, aby národy přestali bojovat o ovládnutí jiných národů, žili pokojně a přáli jiným pokoje.

Za ty, kteří nám vládou, aby vládli spravedlivě a nedali ubližovat bezmocným.

Za naši farní rodinu, abychom všichni dobře obstáli na Božím soudu.

Za naše umírající, posilni jejich naději, aby se nebáli ani smrti.

Pane, náš Bože, Králi světa a soudce každého člověka, slyš a vyslyš naše prosby. Chválíme Tě a velebíme nyní a chceme tě chválit a velebit na věky věků. - Amen.

Nebo:

Naše modlitba za celý svět a za všechny lidi ať je činem naší milosrdné lásky a opravdové starostlivosti. S pokorou volejme:

Za ty, kdo v různých církvích věří v Krista a usilují o vzájemnou jednotu.

Za ty, kdo mají pozemskou moc, aby ji nezneužívali na úkor slabších.

Za náš národ, za vzájemnou ohleduplnost a úctu všech vůči všem.

Za nešťastné, aby zcela nepropadli smutku a zoufalství, ale našli útěchu a pokoj.

Za lidi trpící, ponížené a opuštěné, za lidi bez pomoci, za ty, o které nikdo nestojí a jimiž se pohrdá.

Za sebe, aby nám bylo odpuštěno, pokud jsme pro potřebné neudělali, co jsme udělat měli.

Za zemřelé, aby se jich náš Pán zastal před Božím soudem a navždy zničil smrt, která je přemohla.

Pane, ty jako svědomitý pastýř pečuješ o všechno. Ujmi se, vysvobď a střež všechny, za které jsme prosili. Neboť tobě patří skutečná moc nad životem i smrtí, ty žiješ a vládneš na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Ze všech oslavných titulů, kterými proroci označovali Mesiáše: Davidův syn, Pán, Boží Syn, Pán Ježíš používal nejčastěji označení nejskromnější: Syn člověka. Pochází z knihy proroka Daniela, ze které si teď budeme číst.

Nebo:

V sedmé kapitole pojednává Daniel nejprve o čtyřech šelmách a vzápětí o Synu člověka. Čtyři šelmy představují čtyři říše, které budou postupně přemoženy. Vítězství bude náležet právě postavě Syna člověka, v němž křesťanská tradice, která se opírala o Ježíšovo sebe ztotožnění s touto postavou, vidí Mesiáše.

1. ČTENÍ Dan 7,13-14 *Jeho moc je věčná.*

Čtení z knihy proroka Daniela.

Díval jsem se v nočním vidění,
a hle - s nebeskými oblaky přicházel
někdo jako syn člověka,
došel až k starci velikého věku,
přivedli ho k němu.
Byla mu dána moc, sláva a království

a sloužily mu všechny národy, kmeny i jazyky:
jeho moc je věčná,
a ta nepřestane,
jeho království nebude zničeno.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 93,1ab.1c-2.5 Odp.: 1a

Odp.: Hospodin kraluje, oděl se velebností.

Hospodin kraluje, oděl se velebností, - oděl se Hospodin, opásal se mocí.

Odp.

Dal světu základ, - že nezakolísá. - Pevný je trůn tvůj od pradávna, - jsi od věčnosti.

Odp.

Tvé výroky jsou nejvyšší spolehlivé, - tvému domu přísluší svatost, Hospodine, - na věčné časy.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Apokalypsa má pro Pána Ježíše oslavná pojmenování: Prvorozený mezi vzkříšenými, Svědek hodný víry, Vládce nad králi. Odtud pochází i označení Pána Ježíše z dnešního svátku: Kristus Král.

Nebo:

Kniha Zjevení, navazující především na starozákonní knihy Daniel a Ezechiel, je jediným apokalyptickým spisem Nového zákona. Četba tohoto druhu literatury není pro nepřipraveného moderního člověka snadná: těžko chápe způsob vyjadřování, celkové zaměření i účel této mluvy. Perikopa je z úvodu k celé knize a objasňuje mimo jiné, kým je svědek hodný víry, Ježíš Kristus: jako nadpozemský a věčný vládce převyšuje všechny lidské panovníky.

2. ČTENÍ Zj 1,5-8 *Vládce nad pozemskými králi... udělal z nás královský národ a kněze Boha Otce.*

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Ježíš Kristus je svědek hodný víry, prvorozený z mrtvých a vládce nad pozemskými králi. Tomu, který nás miluje, který nás svou krví zbavil hříchů a udělal z nás královský národ a kněze Boha, svého Otce, tomu buď sláva a vláda na věčné věky! Amen.

Hle, přichází v oblacích! Každé oko ho uvidí, i ti, kdo ho probodli, a budou pro něj naříkat všechna pokolení na zemi. Ano, amen.

Já jsem alfa i omega, praví Pán Bůh, který je, který byl a který přijde, Všemohoucí.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mk 11,10

Aleluja. Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, -
požehnané království našeho otce Davida, které přichází. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Sváteční evangelium není dnes obrazem triumfu a vladařské vítězoslávy. Pán Ježíš je bezmocný vězeň. A právě v této situaci se vyhláší za krále, ale dobře poslouchajme za jakého.

Nebo:

Pašije, tj. popis umučení a smrti Krista, mají u každého evangelisty poněkud odlišný ráz. Zvláště výrazně v tomto směru vybočuje Janovo vyprávění, které je laděno ve stylu uvedení Ježíše Krista na trůn. Svědčí o tom korunování trním, jež v ostatních evangeliích nenacházíme, ale i zdůraznění ukřižování Ježíše mezi dvěma lotry, které symbolizuje usednutí na trůn. Není divu, že v samotném středu logické stavby celého vyprávění stojí rozhovor mezi Pilátem a Ježíšem a otázka „Ty jsi židovský král?“

EVANGELIUM Jan 18,33b-37 *Ano, já jsem král.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Pilát se zeptal Ježíše: „Ty jsi židovský král?“

Ježíš odpověděl: „Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“

Pilát odpověděl: „Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“

Ježíš na to řekl: „Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“

Pilát se ho zeptal: „Ty jsi tedy přece král?“

Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CÉSAR NEBO JEŽÍŠ ?

Když se svět po první světové válce zvedal z trosek a ohlížel se, na jakém principu, pod jakým vedením se má společnost uspořádat, papež Pius XI. řekl: „Uznejte královskou vládu Kristovu a postavte ji proti ničivým silám dnešní doby.“ Roku 1925 zavedl svátek Krista Krále a vyzval lidstvo, aby jej přijalo za Krále světa, jeho evangelium za chartu lidských práv. Ve stejné době se začaly tlačit k moci i jiné principy uspořádání světa. Nabízeli se i jiní králové: vůdcové v Rusku nabízeli ráj na zemi, v Itálii dobývá Říma Mussolini a v Německu Hitler slibuje, že spasí svět svým nacismem. Tři stavitelé, tři nová náboženství nabízejí lidstvu spásu. Proti nim zvedá papež prapor Spasitele Krista a zavádí svátek Krista Krále. Jak by vypadaly dějiny Evropy a světa, jak jinak by se rozvíjel náš život, kdyby místo těchto vůdců lidé poslechli papeže a přijali Krista. Kdyby zavedli zákony podle principu evangelia, v duchu Kristovy lásky a spravedlnosti. Od té doby máme za sebou druhou světovou válku, po ní údobí diktatury proletariátu, a teď se všude s velikou mocí zavádí demokracie.

Ale už jsme poznali, že to není tak jednoduché, neboť její svobodu si totiž mnozí vykládají jako svobodu k čemukoli. Za mravní normu, za správné považují to, co dělá většina. A jestliže dříve se hlásala zásada jednoty a ty nejsi nic, kdežto lid je všechno, pak teď s úžasem pozorujeme chování opačné: Národ? To není nic. Já jsem všechno! Co já z toho budu mít? Avšak jediná šance ke zbudování lidského a zdravého světa je křesťanský sociální řád v duchu Ježíšova evangelia. Jsme tu zase v podobné situaci, jako po první světové válce. Které principy, koho si tentokrát zvolíme za krále? Ježíše nebo césary dnešní doby? Budeme ochotni následovat Krista? Toto následování nás vede k člověku vedle mne, k péči o něj. I nám Ježíš říká: „Co jste udělali pro jednoho z mých nejposlednějších bratrů a sester, pro mne jste udělali.“

Svátek Krista Krále slavíme na konci církevního roku. Kristus jako náš Král, to je vrchol naší celoroční cesty za Kristem. Ježíš i nám dnes říká: „Já jsem váš Král. Já jsem král pravdy. Přišel jsem, bych vám nabídl záchranu, když přijmete mou vládu.“ Kristova vláda přináší záchranu všude tam, kde lidé začnou žít podle jeho zákonů. Co udělá s touto nabídkou svět, to nevíme. Ale můžeme vědět, co s ní udělám já, ty, my věřící. Zda ji chceme přijmout. Přihlasme se dnes ke Kristově vládě všichni: „Pane Ježíši, já se hlásím za člena tvého království. Ať tvá vláda začne u mne, u nás.“

KRISTUS KRÁL ZNÁ CESTU

Kdesi na Západě nesli stávkující v čele průvodu transparent, kterým chtěli vyjádřit znepokojení nad zmatenými poměry. Napsáno na něm měli: „Nikdo nezná cestu!“ Na které si křižovatce se k nim přidala skupina mladých s narychlo udělaným transparentem trochu poopraveným. Místo: „Nikdo nezná cestu!“ zněl nápis na jejich plakátě: „Ježíš zná cestu.“ Po celý církevní rok stál před námi v textech evangelia Ježíš jako Beránek, jako ten, který odmítá použít moci a násilí, chce jen v lásce sloužit a lásce učit. Jako by ani neměl žádnou moc. Proto by

jeho obraz nebyl úplný, kdybychom si jej nedoplňovali aspoň na konci roku připomínkou, že Ježíš je nejen Syn člověka a Beránek, ale i Král všeho světa, Král králů. Král mocný mocí lásky a pravdy, a to je zvláštní způsob panování. A zvláštní je i způsob, jak mu mají sloužit jeho poddaní.

Poslechněme si, jak to uměli vyjádřit staří zbožní Rusové v jedné z jejich líbezných legend: ta vypravuje o jednom ruském caru - králi, který žil v tom čase, kdy tři králové, vedení hvězdou, putovali do Betléma. Tenhle čtvrtý král nebyl nijak zvlášť mocný ani bohatý. Jeho království - carstvo kdesi v dálné Rusi, bylo docela maličké, ale vládl tam spravedlivě a lidé ho měli rádi. Jednoho dne uviděl i tento král na nebi hvězdu, betlémskou hvězdu. A i on chtěl pozdravit Krále věků, kterého ohlašovala, dát mu své dary a připojit se do svazku jeho říše, do jeho království. A tak se vydal na cestu. Družinu si s sebou nevzal žádnou, bylo mu líto odvádět dětem tatínky a ženám muže. Osedlal jen svého koně Váňu. A zabalil dárky, to nejpěknější, co jeho země měla: štůček jemného plátna, nějakou tu kožešinku a pár pytlíků se zlatým prachem, co vydaly řeky. A jeho maminka přidala dárek svůj: džbánek dobrého lesního medu.

Cestou se náš král potkal se skvělou karavanou. Byla to výprava těch tří mocných a bohatých králů z východu. Cíl měli stejný, ale měli rychlé velbloudy a mnoho sloužících, kteří jim vše zařizovali, a tak jeli kupředu velmi rychle. Ničeho si kolem sebe nevšímal a nic kolem také neviděl, když byli obklopeni tolika sloužícími. Kdepak by jim stačil koník Váňa s naším králem, který si musil cestou všechno obstarávat sám. Bylo to dlouhé putování, ale náš král zato cestou mnoho viděl. Mnoho dobrého; to si chtěl zapamatovat a zavést také doma. Ale viděl také mnoho zlého, mnoho bídy a trápení. A to mu nedalo, aby nezastavil a nepomohl. Kus po kuse rozdál plátno maminkám na plínky, kožišiny stařečkům, aby jim nebylo zima. A med, ten udělal moc radosti slaboučkým a hladovým dětem. Za čas zdechl koník Váňa a náš král putoval dál jen tak. To pak teprve viděl, co bídy je mezi lidmi, a nedivte se, že i jeho pytlíky se zlatým prachem se prázdnily jeden za druhým.

Když po letech putování došel náš král konečně do Jeruzaléma, bylo to právě v ten čas, kdy vedli Krále králů na smrt, na Golgotu. Marně náš král prohledával své kapsy a svůj uzlík, čím by Pánu Ježíši aspoň trošičku pomohl a ulevil: „Pane, pro tebe mi nic nezbylo, je mi to líto!“ Ale Pán Ježíš mu odpověděl: „Dal jsi mi všechno, cos rozdál. Jdi pokojně domů. Celé tvé království je mé a mé království je tvé.“ Tak pěkně nám ta legenda pověděla, co si od nás žádá náš Král, Pán Ježíš, a co za to dává. Všude, kde si lidé pomáhají, kde jsou na sebe hodní, slouží jeden druhému, tam je jeho království. Teď by nám všem měla zůstat v hlavě otázka: Je můj domov, mé pracoviště také jeho královstvím? Je jeho království také moje? Naše sváteční Kredo, vyznání víry, ať je dnes přihlášením do služby Krále králů.

KRÁL PRAVDY

Někdy se najde vzácný poklad i na smetišti. Jeden takový poklad našli před časem na smetišti v Egyptě. Byl to cár starého špinavého papyru. Dostal se až do londýnského musea, ale tam si ho 14 let nikdo nevšiml. Když ho konečně očistili a přečetli, zjistili s úžasem, že drží v ruce poklad nad poklady: útržek z nejstaršího rukopisu Nového zákona, jaký dosud známe. Zatímco dosud nejstarší rukopisy byly ze 4. století, teď měli v ruce rukopis ze začátku 2. století. Pochopíme vzrušení, když si připomeneme, že Janovo evangelium, z něhož útržek pocházel, vzniklo koncem prvního století a toto je útržek ze začátku 2. století - tedy jen pár roků od vzniku originálu. Proč to připomínám právě dnes, o svátku Krista Krále? Protože na tom útržku je zachován právě ten verš evangelia, který jsme si dnes četli: „Pilát se ho zeptal: Ty jsi tedy král?“ Ježíš odpověděl: „Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. A každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“ Ten verš patří k nejdůležitějším výrokům celého evangelia.

Kdy Pán Ježíš tuto větu řekl? Kdy se takto vyhlásil za krále? Snad tenkrát, když se kolem něj tísnily zástupy nadšených přívrženců? Ne. Bylo to tehdy, když stál se spoutanýma rukama před soudem, který ho za chvíli odsoudí na smrt a dá popravit jako zločince. Králové obklopují svou korunovaci slavnostními ceremoniemi. Proč Pán Ježíš spojil svou proklamaci za krále s okamžikem své největší bezmoci? Jistě proto, aby bylo každému jasné, že nevyhlašuje kralování mocenské. Že tento král své poddané nechce získávat mocí, ale láskou. Že s králi světa nechce bojovat o moc, ale chce je učit, jak užívat moci správně a spravedlivě. Kdo je tedy občanem Kristova království? Ježíš sám řekl, že ti, co jeho hlas slyší, tj. jeho vyznavačem, křesťanem se stává ten, kdo je z pravdy. Ale, kdo je tedy z pravdy? Vztah k pravdě může být různý. Fanatický nebo pokorný, diplomatický nebo upřímně laskavý.

Kdo má fanatický vztah k pravdě? Fanatici jsou přesvědčeni, že jen oni sami mají pravdu, naprostou a úplnou pravdu. Vědí vše nejlépe, mají monopol na všechnu pravdu. Fanatik nepátrá, co je dobré a co lepší, co je pravdivější. Proč by pátral po pravdě, vždyť on ji má! Jeho názor je pravda! Fanatici pravdy jsou lidé nesnášenliví, sahající po meči náboženských válek, upalují na hranicích jinak smýšlejících. A když nemohou upalovat, aspoň pohrdají těmi, kdo smýšlí jinak a vylučují je ze společenství pravověrných. Fanatici se považují za horlivé věřící, ale jsou to vlastně nevěřící. Vždyť věří jen sami sobě. Ale jen ten, kdo má k pravdě vztah pokorný, je z pravdy Kristovy. Pokorně si uvědomuje, že pravda není v něm, že ji nemá on, ale Ježíš Kristus. Ježíše se na ni musíme všichni stále ptát, u něj ji musíme pokorně hledat. My máme pravdu jen potud, pokud ji přijímáme od Krista a pokud ji správně pochopíme.

Je také pravda diplomatická. Diplomati si z pravdy vybírá, co se mu hodí. Pokouší se s pravdou chytračit. Žádný z Kristových apoštolů nestudoval školu pro diplomaty. Vydávali své svědectví o pravdě, jak ji poznali, prostě a přímočaře. Ovšemže není diplomatickým kličováním, ale projevem lásky, když

křesťan pečlivě rozvažuje, co komu může říci, aby mu tím neublížil, aby to správně pochopil. Je projevem lásky brát ohled na chápání druhého, na jeho situaci; uvážit, kdy je lépe mlčet a kdy je čas promluvit. Kristova láska má trpělivost čekat se sdělením pravdy v pravou chvíli: „Měl bych vám ještě mnoho co říci, ale teď byste to nemohli unést,“ říká Pán apoštolům. Rozdíl mezi touto jemnocitností a mezi diplomatickým používáním pravdy je v tom, že diplomatický člověk myslí jen na vlastní prospěch, zatímco citlivý křesťan se dívá, aby neublížil druhému.

Ten je členem Božího království pravdy, kdo usiluje o stále hlubší poznání. A ten ví, že středem té pravdy je láska. Snášenlivá a tolerantní láska. Ví, že Boží pravdu lze najít i mimo stránky Bible, třeba v poctivém myšlení a hledání čestného člověka, třeba ve vědeckém zkoumání přírody. Ví, že příroda je druhou knihou Božího zjevení, kde se dočítá o neslychané moudrosti Stvořitele, kde poznává obrovské síly, které Bůh vložil do svého stvoření. Už žalmista před tisíciletími něco z toho pochopil a volal: „Nebesa vypravují o Boží slávě, dílo jeho rukou zvěstuje obloha!“ Jak a v čem se liší Kristovo království pravdy od království a říší světa, to vidíme i na ústavě Kristova království, jak je obsažena v Horském kázání. Blahoslavení jsou v něm chudí před Bohem, kdo snášejí trápení, kdo žízní po spravedlnosti, blahoslavení jsou lidé pokojní a milosrdní.

Rozumíte, co se tu vyhlašuje? Tam je ve světě Boží království, kde chudí nejsou vykořisťováni, kde slabí dosáhnou svého práva, kde pronásledovaní dojdou ochrany a pomoci. Řeknete si: Utopie! Jenže tato utopie má ze století na století v každé generaci mobilizující sílu. Probouzí v lidech vždy znovu přesvědčení, že i když není možno změnit celý svět naráz, že je možno změnit sebe a své okolí. Že je lépe být sám chudý, než chudé vykořisťovat. Že je lépe být mírný, než násilníkem. Že lépe je na tom ten, komu ublížili, než ten, kdo ubližuje. I před námi stojí dnes Král pravdy. Nehrozí, neporoučí, nenutí. Stojí jako bez moci, jen pokojně a trpělivě říká: „Člověče, jestliže jsi z pravdy, pak uslyšíš můj hlas. Pak zatoužíš patřit do mého království pravdy, spravedlnosti a lásky. Teď i na věky.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Modleme se k našemu Pánu, Knížeti pokoje.

Kriste, Králi světa, založ v nás své království pokoje, spravedlnosti a lásky.
Kriste, Králi světa, dej se nám poznat jako Král celého vesmíru.

Kriste, Králi světa, vzbud' mezi námi proroky, kteří by celému světu ukázali Tebe.

Kriste, Králi světa, posiluj a ved' ty, kteří pro tvé království trpí pronásledováním.

Kriste, Králi světa, zbav nás malomyslnosti a bážlivosti, abychom se k tobě hlásili bez bázně.

Ježíši Kriste, uznáváme tě za krále světa. Všechno, co bylo stvořeno, pro tebe bylo stvořeno. Jednej tedy s námi podle svého práva.

Obnovujeme svůj křestní slib: Tobě náležíme, nebeský Otče, jako tvé děti.

Tobě chceme náležet, Ježíši Kriste, jako tvoji učedníci, Tobě se svěřujeme, Duchu svatý, jako vůdci svého života. Veď nás, abych svou řečí a jednáním vydávali svědectví o své víře v Tebe.

Chceme žít a umřít jako křesťané. V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

Chceme ze všech svých sil napomáhat, aby lidé kolem nás Tebe poznali, Tebe si zamilovali, aby Tě také přijali za krále našich srdcí, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Význam krále Davida pro Izrael, jak si o tom teď budeme číst, je obrazem významu Ježíše Krista pro celé lidstvo.

Nebo:

Po skončených bojích mezi Davidem a vládcí Saulem a Isbošetem se Izrael může dočkat ustálení vnitřní politické situace: David je konečně přijat jako král ode všech kmenů. Dnešní liturgické čtení se skládá ze dvou částí: první uvádí důvody pro volbu Davida, druhá je pak souhrnnou zprávou o jeho uvedení do úřadu.

1. ČTENÍ 2 Sam 5,1-3 *Pomazali Davida za krále nad Izraelem.*

Čtení z druhé knihy Samuelovy.

Všechny izraelské kmeny přišly k Davidovi do Hebronu a řekly: „Hle, jsme tvá kost a tvoje maso. Již dávno, když byl Saul králem nad námi, řídil jsi všechny záležitosti Izraele a Hospodin ti řekl: Ty budeš pást můj izraelský lid, ty budeš vládcem nad Izraelem.“

Přišli tedy všichni přední mužové izraelští ke králi do Hebronu a král David s nimi v Hebronu uzavřel smlouvu před Hospodinem, oni pak pomazali Davida za krále nad Izraelem.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 122,1-2.4-5 Odp.: srov. 1

Odp.: Do domu Hospodinova půjdeme s radostí.

Zaradoval jsem se, když mi řekli: - „Do domu Hospodinova půjdeme!“ - Už stojí naše nohy - v tvých branách, Jeruzaléme!

Odp.

Tam vystupují kmeny, - kmeny Hospodinovy, - jak to zákon přikazuje Izraeli, - aby chválil Hospodinovo jméno. - Tam stojí soudní stolce, - stolce Davidova domu.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

V listu svatého apoštola Pavla Kolosanům budeme nyní naslouchat textu starokřesťanské písně o Pánu Ježíši. Nemá ještě rýmy, nemá ještě verše, ale horoucnost lásky ke Kristu, našemu Pánu, je na ní přes dálku dvou tisíciletí a rozdělení jazyků stále patrná.

Nebo:

Dnešní druhé čtení má dvě části: první je vyznáním, zatímco druhá obsahuje před pavlovský hymnus o Kristově svrchovanosti v celém vesmíru. Pohled na vykoupení zakoušené skrze osvobození od hříchů a osvětlení je pohnutkou pro oslavný chvalozpěv na Krista, původce této spásy. Hymnus můžeme rozdělit na část, kde Kristus je jako svrchovaný Pán v díle stvoření a další, kde Kristus je jako Pán v díle vykoupení.

2. ČTENÍ Kol 1,12-20 *Bůh nás převedl do království svého milovaného Syna.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři a sestry!

Děkujeme Bohu Otci, že vás uschoпил k účasti na dědictví věřících ve světle. On nás totiž vytrhl z moci temnosti a převedl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení a odpuštění hříchů.

On je věrný obraz neviditelného Boha, dříve zrozený než celé tvorstvo. V něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, svět viditelný i neviditelný: ať jsou to andělé při trůnu, ať jsou to panstva, ať jsou to knížata, ať jsou to mocnosti. Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho. Kristus je dříve než všechno ostatní a všechno trvá v něm.

A on je hlava těla, to je Církve: on je počátek, prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých. Tak má ve všem prvenství. Bůh totiž rozhodl, aby v něm usídlila plnost dokonalosti, a že skrze něho usmíří se sebou všechno tvorstvo jak na nebi, tak na zemi tím, že jeho krví, prolitou na kříži, zjedná pokoj.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mr 11,10

Aleluja. Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, -
požehnané království našeho otce Davida, které přichází. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelium nám dnes představuje našeho Krále na zvláštním trůně: na kříži v největší bezmoci a ponížení. Je to tak proto, abychom pochopili, že Kristovo království se neprosazuje silou, násilím, ale láskou.

Nebo:

Dnešní evangelijní perikopa má dvě části: vysmívání se Ukřižovanému a rozmluvu dvou zločinců s Kristem. V první části má dva odlišné postoje: zatímco postoj lidu k Ukřižovanému je neutrální: lid stál a díval se, členové velerady a vojáci se vůči němu staví nepřátelsky. Náboženští vůdcové uznávají Kristovy nadpřirozené dary, vždyť jiným pomohl a vybízejí ho, aby využil svých obdarování k záchraně vlastního života: je tu narážka na pokušení na poušti: tam byl Kristus vyzýván k učinění zázraku, a to kvůli sobě a pro sebe jako při ukřižování; i při té události se uvádí jako motivace údajné mesiánské poslání.

EVANGELIUM Lk 23,35-43 *Pane, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když Ježíše ukřižovali, členové velerady se mu vysmívali: „Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, Boží Vyvolený.“

Posmívali se mu i vojáci, přistupovali, podávali mu ocet a říkali: „Když jsi židovský král, zachraň sám sebe!“ Nad ním byl totiž nápis: To je židovský král.

Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“

Druhý ho však okřikl: „Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.“

A dodal: „Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“

Odpověděl mu: „Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

KOSMICKÝ KRISTUS - JEŽÍŠ PRO DRUHÉ

Ještě máme před duchovním zrakem jímavou podobu Krista jako Krále milosrdné lásky k hříšníkům, jak nám jej právě představilo evangelium. Neméně pozornosti zasluhuje i podoba Krista jako Pána Vesmíru, jak nám jej líčí svatý

apoštol Pavel ve svém listě: Děkuje Bohu Otci, že nás uvedl do království svého milovaného Syna. On je vzor, podle něhož bylo všechno stvořeno na nebi i na zemi. On je dřív, než všechno ostatní. Jen skrze něho všechno trvá dál. On je hlavou těla, to je Církve. V něm sídlí všechny dokonalosti v plné míře. On smíří s Otcem všechno tvorstvo, jak na nebi, tak na zemi. On způsobí pokoj. Máme tu dvojí, zcela rozdílné zpodobení Pána Ježíše. V evangeliu trpící a obětující se láska, u svatého Pavla Ježíš jako tvůrčí Boží slovo, plný síly a aktivity. Obraz, přesahující rámec naší země, dovedeme dobře vnímat snad až my, děti kosmického věku. Obraz Krista, Krále všeho času, celého Kosmu, Vykupitele nejen člověka pozemšťana, ale všeho tvorstva na nebi i na zemi.

Napadá tu tedy otázka: Která z těch dvou představ je blíže vlastní Ježíšově osobnosti? Odpověď teologie zní: Obě představy jsou správné, ale obě jsou neúplné, jenom částečné. Žádná nevystihuje Krista úplně. Spisovatelka Ida Dorresová napsala v úvaze o Kristově osobnosti, že je jako hora, která se tyčí nad krajinou. Má tisíce různých tváří, je na ni mnoho různých pohledů. Jinak ji vidí lesník, který na jejích stránkách pěstuje les, jinak pastýř z horské salaše. Jinak ji zná horolezec, jinak letec, jinak ji vidí automobilista ze silnice v podhůří. Jiná je v zimě, jiná v létě. Když tihle všichni budou tu horu popisovat, každý ji spodobní jinak. Každý pravdivě, ale každý jen ze svého pohledu a neúplně. Podobně je to s Ježíšem Kristem. Už svatý Pavel věděl o nevýstižném Kristovu bohatství, o šíři i délce, výšce a hloubce Kristovy lásky, která přesahuje všechno poznání.

V rodící se apoštolské Církvi, v níž ještě pokračuje zjevení, tedy už v Církvi Ježíšových pamětníků a jejich žáků, nalézáme řadu různých pohledů na Pána Ježíše. Snad nejstarší je představa palestinských židokřesťanů, že Ježíš je očekávaný Pomazaný král z rodu Davidova, který obnoví židovské království a zachrání Izrael z rukou okupantů. Pod vlivem židovské apokalyptiky se objevuje představa Krista jako Soudce při nastávajícím konci světa. Křesťanům z řeckého prostředí se Ježíš jevil jako Kyrios - Pán a Král králů, tedy i král římských císařů, kteří se vyhlášovali za bohy. Okruh křesťanů z okolí svatého Jana Evangelisty vidí v Kristu především původce Života, Světlo, Logos, Božské tvůrčí Slovo. Pod dojmem nového pronásledování křesťanů za Domiciána stává se výmluvným obrazem Krista vzor mučedníků: zabitý Beránek, obětovaný na hoře Sion, jehož nevině prolitá krev zachraňuje svět.

Tak bychom mohli sledovat různé představy o Pánu Ježíši celými dějinami křesťanstva. Z presbyterií apsid ranných bazilik na nás shlíží Kristus Didaskalos - Učitel Moudrosti. Tehdy totiž byly stálým trápením Církve bludy a hereze. V dobách stěhování národů, kdy na západě císařství prakticky zaniklo a na východě bylo bezmocné a neměl je kdo chránit před hordami barbarů, vzniká podoba Krista Vladaře, nebeského Pantokrata. V době, kdy Evropu týraly epidemie moru, objevuje křesťanství, inspirováno svatým Františkem, Krista jako Muže bolesti na kříži či na klíně Bolestné Matky; a Krista - bezmocné Dítě v jeslích, který spolu nese všechny bídy světa. Poslední monumentální

představou Krista je obraz Božského Srdce Ježíšova, který proti zbožštění rozumu staví lásku jako nejvyšší znak Božího obrazu v člověku.

Jak vidí Pána Ježíše dnešní hledající a přemýšlivý člověk? Naše doba zůstane asi v dějinách charakterizováno velkými jmény. Podobu Ježíšovu vyjádřil ve svých dopisech moderní poustevník a učitel meditace Charles de Foulcault výrazem: Ježíš Kristus je ten, kdo byl a stále je zcela pro druhé. Pro druhé žije, pro nás žije, za nás za všechny se stále obětuje na všech oltářích světa. Ježíš visí věčně na kříži: synovská láska a poslušnost jej přibíjí na svislé břevno - vertikálu vesmírného kříže, zatímco láska k lidským bratrům a sestrám jej přibíjí na zemskou horizontálu. Kristus Ježíš je náš lidský bratr. To je výrazná představa Ježíše Krista v naší době. Jaká je tvá představa Pána Ježíše? Kdo si ji nevytvoří, ten dříve nebo později víru ztratí. Jen ten, kdo si vytvoří zcela osobní živou představu Krista mezi nebem a zemí, Ježíše mezi námi, jen ten si v naší době zachová živou víru.

NE SUPERSTAR, ALE KRÁL VESMÍRU

Před časem vzbudil ve světě senzaci muzikál Ježíš Kristus superstar. Star je hvězda hereckého nebo zpěváckého nebe. Tedy Ježíš s úsměvem úspěšného zpěváka módních písniček, který právě dostal Zlatého slavíka a titul národního umělce k tomu. Ježíš na vrcholu popularity a slávy, hvězda první velikosti. Ti mladí muzikanti to zřejmě mysleli upřímně, takhle lidsky Ježíše viděli, a tak ho chtěli oslavit. Jenomže tohle není podoba Pána Ježíše jak ho líčí evangelium. Pravda, často se tam mluví o situacích, kdy se mohl kývnutím prstu stát populárním idolem lidu, králem a Mesiášem. Třeba když nasýtil zástupy a davy se za ním hrnuly, kam se jen hnul; když mu provolávali slávu na ulicích a chtěli ho provolat králem králů - Mesiášem. Jenže Pán Ježíš se nezachoval jako populární zpěvák nebo politik, který si staví svou kariéru na přízni davů. Odmítl tituly, utíkal před takovou popularitou a stáhl se do ústraní.

Bylo to od něj moudré? Vždyť přece kdo chce mezi lidmi prosadit ať už své povolání nebo své myšlenky, ten musí usilovat o popularitu, postupovat osvědčeným způsobem, který na lidi platí. Ježíš se mohl snadno stát oblíbeným politikem, vůdcem národa, superhvězdou v očích svých současníků, ale jemu o tohle všechno vůbec nešlo. On nehledal slávu pro sebe, on hlásal slávu Otcovu. On nechtěl chvilkový úspěch u jedné generace jednoho národa, on chtěl oslovit všechny generace ve všech dobách. A tak po celý život tituly Mesiáše i krále odmítal. Až teprve na konci života, když stál před soudem, který ho za několik hodin pošle na smrt, tentokrát se prohlašuje za krále. Ale i teď zdůrazňuje, že jeho království není z tohoto světa, jen pro tuto generaci, jen pro tuto politickou situaci. Že jeho království je nadčasové, nad všechny hranice zemí a států.

Tento způsob kralování Kristova pojmenoval po dvou tisících let jeden teolog Kosmický Kristus. Tomuto pojmenování všichni porozuměli, rázem se ujalo. My jsme totiž první generace lidstva, která se na sebe mohla podívat

shora, která uviděla naši zemi jako malou hvězdičku z kosmického prostoru. Proto bychom měli být schopni, lépe než kdy dříve lidé před námi, pochopit tyto nadlidské, nadčasové, nadstátní a nad politické rozměry kralování Ježíše Krista. Je to tak dobře, protože pokušení udělat z Kristova království mocenskou říši v tomto světě bylo v dějinách křesťanství převeliké. Přes Kristovo odmítání mečů a vojsk, se znovu a znovu prosazovaly snahy šířit Boží království válkami a meči. Vzpomeňme na křížové výpravy, na kruté náboženské války, na snahu vládnout ve jménu Kristově tvrdou rukou a diktátorskou panovačností. A nepomohlo ani poučení, které mohl a může každý vyčíst z dějin, že Boží Prozřetelnost nechávala vždycky válčící Církev prohrát a násilníky padnout.

Slavme tedy dnes Krista jako krále vesmíru! Krále Božské tvořivé síly, která je v jádru energií vesmírných hvězd. Která vyznačuje harmonii sil, držících v rovnováze nebeská tělesa, která je v zárodku a kvasu prvního života a vede jeho vývojovou linii až k vrcholnému květu života, jímž je člověkova schopnost milovat. Slavme tedy dnes Krista, Krále lidských srdcí! Ježíšovo dobývání lidských srdcí je pozvolné, jemné a nenápadné. Ale kdo na této cestě dojde až k vrcholu, ke konečnému uvěření v Krista, ten pochopí, že získal to nejcennější, co lze vůbec v lidském životě získat, víc než tituly, více než metály, víc než světské panování. Jak vypadají děti Kristova Království? Připomeňme si jednoho za mnohé, pracovníka Akademie věd, atomového fyzika Jiřího Mrázka. Jeho poznávání kosmických paprsků Ježíšovy lásky mezi výboji atomových silokřivek, jeho cesta k uvěření v Krista, Krále vesmíru, byl dlouhý a tuhý proces poznávání a učení.

Ale když se stal věřícím křesťanem, změnilo to celou jeho osobnost, celý způsob jeho života. Kdekdo ho měl rád jako člověka neochvějně laskavosti, vždy plného optimismu, odborné poctivosti a lidské spolehlivosti. Možná si na něj pamatujete z populárních pořadů v televizi, když vysvětloval taje moderní astrofyziky, nebo z pořadů, kdy komentoval první přistání lidí na měsíci. Pak přišla nemoc, umírání a smrt. V 55 letech umíral na rakovinu v pražské nemocnici. A i tu se projevilo, co pro člověka znamená, když uvěří v Krista, vítěze nad smrtí. Poslechněme si o tom svědectví jeho přítele kněze. Za jedné návštěvy mu nemocný vědec řekl: „Když jsem na to přišel, že mám rakovinu, samozřejmě jsem se zhrozil. To si musí každý člověk tvrdě prodělat, ten proces přeměny životních cílů. Já už to vím a vzal jsem to na vědomí, že končí program mé vědecké práce v ústavě a v laboratořích. A že začne brzo pro mě jiný způsob poznávání, v Boží laboratoři. Už na to začínám být zvědavý, už se učím na to těšit.“

Kněz si všiml potu na jeho tváři a ptá se: „To je reakce po léčích?“ A Dr. Mrázek říká: „Ne, to je od bolestí, které občas zaryjí trochu víc. Já jsem si nevzal morfium. Ono to sice po morfiu nebolí, ale člověk je ospalý a není schopen myslet. Já už těch hodin života a času k myšlení mám málo. A tak si jich snažím považovat. A ostatně, nést trochu bolesti, copak to nebyl způsob Pána Ježíše, jak pomáhal lidem, což tu mohu dělat i na posteli. Trochu té bolesti

obětuji za svět naší vědy.“ A pak se znovu vracíme k hovoru o fyzice, kosmu a biologii. Jak tam ve všem svítí a jiskří tvůrčí Boží láska, paprsky kosmického Krista.

A já, kněz, si uvědomuji, jak díky příteli fyzikovi hlouběji chápu svou kněžskou službu: Když při mši svaté držím v ruce chléb hostie, není to jen kousek nekvašeného chleba, ale celé dějiny vesmíru, od prvního výbuchu stvoření jsou v něm obsaženy. A když vyslovuji slova proměňování: ‚Toto je moje tělo,‘ slyším jak znějí celým vesmírem, jak pronikají každý atom hmoty a pozdvihují všechno, proměňují všechno do nové existenční roviny podle slov Zjevení: ‚Hle, činím všechno nové.‘ Pochopil jsem, že eucharistie má svůj kosmický rozměr, protože Ježíš Kristus je vlastní život světa.“ Tolik z vyprávění o životě a smrti jednoho člověka, který pochopil, jak Kristus Král vládne životem i smrtí. Vyznejme tedy i my dnes s radostí svou víru v Krista Krále.

S DAVIDEM ZA KRISTEM

Situace Izraelitů, o které jsme si četli v 1. čtení, nám dnešním posluchačům, připadá známá. Jsou tu dvě izraelská území: kmen Juda na jihu a ostatní kmeny na severu. A stojí před rozhodnutím zůstat v jednom státě nebo utvořit státy dva. Jejich řeč se od sebe lišila asi jako naše čeština a slovenština. Víru v jednoho Boha měli společnou. Jen hospodářsky byli odlišní. Jižní Judská země byla neúrodná, kamenitá, zatímco sever byl úrodný a bohatší. A teď uvažují: Spojit se? Nebude pak jeden doplácet na druhého, ptal se lid. Ale kupodivu, ti dávní Izraelité před třemi tisíciletími se neptali lidových pivních mudrlantů, ale ptali se moudrých, zkušených starších lidu. A přední izraelští mužové řekli: Máme jednoho Boha, jsme jeden Boží lid a nepřítel je kolem nás ze všech stran mnoho, proto držíme pohromadě. Buďme jedno stádce a David ať je naším pastýřem ve jménu Hospodina. Takhle uvažovali lidé před třemi tisíciletími. Dovedeme my dnes uvažovat stejně moudře?

A pozorujme dál, čemu nás učí dnešní Boží slovo. Dva krále staví před naše oči. Kdesi na začátku dějin spásy stojí král David a na konci nejen církevního roku, ale i na konci všech dějin stojí Kristus Král. Tomu jdeme vstříc, ať chceme nebo nechceme. Ti dva králové, David z knihy Samuel a Kristus z evangelia, jsou na první pohled zcela rozdílní králové. Je tu Kristus Král. Visí na kříži, nad hlavou to má posměšně napsané: Ježíš Nazaretský, král židovský. Visí mezi dvěma zločinci. Všichni se mu posmívají: „Tys dopadl, ty králi. Jiným jsi pomáhal, teď sobě pomoci nemůžeš.“ A Ježíš si opravdu nepomáhá, trpí a umírá. To je jeden král. A druhý král, David. V dnešním čtení je právě zvolen, pomazán a korunován. To je jiný král. Už se proslavil jako válečník a silák. „Byl oblíbený u všech lidí,“ píše se o něm. Je populární, je energický, je rozhodnutý, je slavný.

Ježíš a David. Dva králové na první pohled docela odlišní. Kdyby tohle teď bylo předmětem národního plebiscitu, pro kterého krále byste hlasovali?

Možná si teď myslíš: „Co je to za zbytečnou otázku? Samozřejmě mým králem je Kristus! Vždyť jsem křesťan!“ Ale počkej. Já se tě ptám po tvém základním postoji, komu svým smýšlením a chováním stojíš blíž? Kristu nebo Davidovi? Dělá ti dobře, když jsi populární a oblíbený? Dělá ti dobře, když máš úspěch a peníze? Dokážeš se obětovat pro druhé až do konce? Jistě, jsou takoví lidé. Maxmilián Kolbe byl za takové sebeobětování prohlášen za svatého. Neznamená to, že hrdinské sebeobětování po vzoru Ježíšově je něco mimořádného? Ale jsem si jist, že většina lidí by musela poctivě přiznat, že je jim bližší mentalita krále Davida. Snášet neúspěch, posměch a pohrdání nám nedělá dobře. Bližší košile než kabát. Dělá nám dobře, když se můžeme mezi lidmi dát slyšet, když náš názor platí v práci, doma u manželky i u dětí.

David zde, Kristus tam. Kdo je váš král? Jak hlasuješ? Já, osobně samozřejmě, chtěl bych být vždy s Pánem Ježíšem, ale zároveň cítím, že můj základní životní pocit je ten davidovský. Ještě štěstí, že tohle hlasování mezi Davidem a Kristem nikdy nebylo, ani teď není. Neklade se nám otázka, zda za Davidem nebo za Kristem. Jsme voláni, abychom s Davidem šli za Kristem. Už u Davida byla jeho obliba moci a panování, jeho touha po uznání a po popularitě jen jednou částí jeho povahy. Druhá část je jeho veliká důvěra v Boha, jeho velkorysost k lidem, i k nepřátelům. V králi Davidovi jsou už zárodky toho, co dorostlo do plnosti v králi Kristu. David a Kristus: dva králové, dva modely života, které se naštěstí nevyklučují, ale doplňují. Král David byl na začátku cesty ke Kristu, cesty, po které máme jít i my. Kdo se o to pokouší, jde životem správným směrem. Oblíbeným námětem středověkého malířství byl Kořen Jesse: dole leží Jesse, Davidův otec, nad ním je David a z něj vyrůstá množství větví generací. Až nahoře se vznáší Kristus, toho všeho vývoje. To je tedy cesta od Davida ke Kristu. Po té chce Boží prozřetelnost vést i nás. Po cestě za Ježíšem, který raději sloužil než panoval. Odevzdejme tedy svým vyznáním víry svůj hlas pro Krále Krista.

STVOŘIL BŮH AUTO ?

Dnešní svátek nám hlásá, že Kristus je Král všeho stvoření. Ale jak je to s tím stvořením všeho: „Stvořil Bůh také auto?“ zeptá se tě syn. Co mu na to odpovíš? Minule jsme si ukazovali různá úskalí, na která můžeme narazit, když vypravujeme dětem o Bohu. Zakončili jsme varováním, že o Bohu Stvořiteli nelze dětem vypravovat tak, jak je to na začátku Bible. Nerozumějí ani obraznému biblickému vyprávění, ani přírodovědeckému vysvětlení. Je třeba začít dětsky, z pohledu dítěte. Jednomu tatínkovi se zdálo, že tohle vše je moc zbytečné mudrování: „Naše babičky se nikde neškolily, a přece to dětem dobře pověděly: Pán Bůh stvořil zkrátka všechno a hotovo.“ Jenže ono to opravdu tak jednoduché není. Velké procento synů právě těchto babiček víru ztratilo. Při dospívání nabyli dojem, že víra je věc nerozumná, proto se učme přece jen, jak

to dětem říkat správně a rozumně tak, aby v dospívání nemusely odmítat jako pohádky to, co jim v dětství vypravujeme.

Jak je to tedy? Stvořil Pán Bůh všechno nebo nestvořil? Vysvětlíme si to příkladem. Rodina jede v neděli po mši na výlet. Tatínek vychutnává řízení auta, pětiletý syn pomáhá motoru vrčet, maminka se vyžívá krásou podzimní krajiny. „Toníčku, podívej se na to krásné údolí pod námi. To vše stvořil Pán Bůh.“ Toník na chvíli přestane být motorem a zeptá se: „A tohle auto stvořil také?“ Maminka znejistí: „Ne, tohle auto Pán Bůh nestvořil.“ Teď vjedou na vysoký most, který přenáší silnici přes údolí. A Toník chce vědět: „A tenhle most také Pán Bůh nestvořil?“ „Také ne.“ „A tuhle silnici?“ „Také ne.“ Malý chvilku dumá a pak říká: „Mami, ten milý Bůh vlastně nic pořádného neudělal.“ Tak maminčina náboženská lekce nevyšla. Proč? Zaprvé, pro malé děti krása krajiny neznamena nic, tu ještě nevnímají. Na ně působí to, co se hýbe, co dělá hluk, auto, stroj či letadlo. Za druhé proto, že maminka neuměla správně odpovědět. Na otázku po původu silnic měla odpovědět, že ta je společným dílem Pána Boha a lidí.

Bůh stvořil skály, kamení, asphalt, železo, hory a doly. Pak stvořil lidi a řekl: „Teď je řada na vás. Dal jsem vám chytrou hlavu a šikovné ruce. Teď ukažte vy, co dokážete. Stavějte své silnice a mosty a auta.“ A lidé začali přemýšlet, nač Bůh stvořil kamení, nač železo, nač gumu, co tím zamýšlel. Poznávají, že Pán Bůh vymyslel lidem tolik věcí, které si mohou udělat. Že ještě moc a moc let mají lidé co dělat, aby porozuměli, jaké Boží dary jsou pro ně připraveny, jaké stroje a krásné věci si mohou podle jeho plánů udělat. „Ty možná také objevíš nový stroj, motor nebo loď.“ Jestliže to dětem vysvětlujeme takto, nemůže v nich vzniknout představa, že technika a pokrok jsou vždy proti Bohu, proti Boží vůli, že se Bůh hněvá na lidské vynálezy a závidí je lidem. Závist bohů je škaredá pohanská představa. Všechna technika světa, to je přece součást Božího tvůrčího plánu. Vždyť hned na začátku Bible stojí, že Bůh stvořil člověka a řekl: „Jděte a podmaňte si zemi.“

Věda a technika je dobrá věc, ovšem pokud se nezneužívá ke zlému. Zde mohou už malé děti snadno pochopit, že Boží stvoření světa není ještě skončeno, že dobrý Bůh tvoří stále dál a lidé mu mají pomáhat. Proto je dobré při večerní modlitbě poděkovat s dětmi nejen za jídlo, ale i za auto, za televizor, za techniku. Jedna věřící židovská maminka říkala dětem: „Když otočíte vypínačem, nezapomeňte přitom vždy poděkovat Bohu za jeho krásný dar, elektrický proud, který nám točí pračkou, vaří jídlo, hraje v rádiu a startuje auto, abychom v něm mohli jezdit.“ V technice poznají dnešní děti Boží velikost spíš, než v květině nebo brouku.

Za vyprávěním o stvoření světa následuje v biblické dějeprově vyprávění o stvoření člověka a o ráji. Z toho, co jsme si tu řekli, pochopíme, že i vyprávění o ráji je pro předškolní děti zcela nevhodné. Toto hluboké, obrazné a symbolické vyprávění nemůže dítě chápat jinak, než zcela polopaticky: jako historickou událost, která se přesně tak stala. Vznikne v něm představa, že celý svět mohl

být dodnes rájem, kdyby dva lidé nejedli ze zapovězeného stromu. Celkem malicherná příčina a světová katastrofa jako následek. Jak si to má dítě srovnat s představou hodného Boha? Tyto zmatené představy z dětství straší některé lidi až do dospělosti, ba po celý život. Dítě není schopno pochopit, že toto vyprávění je symbolickým obrazem pokušení člověka proti Boží vůli, která je v každém člověku a vždy znovu jej pokouší, aby zhřešil a zklamal. Toto temné tajemství zla, nepochopitelné i dospělým, není pro malé děti.

A ještě jedno upozornění. Jako jsme si řekli, že nelze jen tak bez dalšího vysvětlení tvrdit, že Bůh stvořil všechno, stejně opatrní musíme být při otázce zda je Bůh všemohoucí, zda může všechno, co chce. I když víme, že Bůh všemohoucí je, taková odpověď vyvolá v dítěti představu mocného kouzelníka a začne si vymýšlet ty nejnemožnější věci: „Může Bůh nechat tuto sklenici lítat ve vzduchu? Proč to někdy neudělá?“ Může Bůh z téhle šišky nechat vyrůst velký strom? Může Bůh, aby to auto, co stojí na ulici, tam teď nestálo?“ „Že nemůže? Aha, tak to tedy nemůže všechno!“ Proto je třeba říci, že Bůh opravdu nemůže všechno. Nemůže dělat to, co odporuje jeho dobrotě a lásce. Jelikož je dobrý, nemůže všechno. Nemůže být zlý. Nemůže lhát, dělat hlouposti, darebnosti a klukoviny.

Jeho moc je sice bez hranic. Ale jeho dobrota omezuje jeho moc. Bůh nemůže dělat to, co by nebylo moudré, co by nebylo dobré. Příklad pomůže, aby dítě porozumělo. Zeptám se: „Může se náš tatínek sám zabít? Samozřejmě, uměl by to, ale on nás má rád a ví, že ho máme také rádi, a že by nám bylo smutno, tak proto to nemůže udělat. Nemůže se zabít, protože nás má rád.“ Bůh může všechno, co chce, ale on chce jen to, co je dobré. Při večerní modlitbě vyzní tento rozhovor v prosbu, abychom i my chtěli vždy jen to, co je dobré. Jako Bůh Otec, jako Boží Syn Kristus, Král všeho stvoření.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Poprosme společně Krista Krále, kterého Otec učinil Pánem nade vším stvořením:

Za ty, kteří vedou a představují dnešní Kristovu Církev, aby věrohodně hlásali Boží království.

Za ty věřící křesťanských církví, kteří usilují o sjednocení křesťanů, aby nezmalomyslněli a vytrvali.

Za ty, kteří nám vládou, aby vládli spravedlivě a nedali ubližovat slabým a chudým.

Za lidi utlačované a trpící, kteří čekají na osvobození, aby našli svou radost.

Za nás zde přítomné, abychom jako správní křesťané drželi pospolu a měli se rádi.

Za náš český národ, aby si zachoval víru svatého knížete Václava.

Za nová povolání ke kněžství: povolej mladé muže, kteří by s Církví slavili svátostná tajemství.

Nakonec se na chvíli ztišme a prosme každý ve svém srdci v tichosti za své osobní starosti a potřeby, o toto vše tě prosíme, Kriste, náš Králi slávy. - Amen.

Nebo:

Podobně jako kající zločinec, obraťme se i my na ukřižovaného Ježíše a prosme ho, aby pomohl všude tam, kde je toho třeba. Volejme k němu s důvěrou:

Za všecken křesťanský lid, pomoz nám obnovit ztracenou jednotu a věrohodně svědčit o tvém evangeliu.

Za celý svět, dej všem národům mír a svobodu a přiveď všechny lidi ke své spáse.

Za ty, kterým je svěřena politická moc a vlož jim do srdce touhu po pokoji.

Za manžele a rodiny a zachovej je v lásce a věrnosti.

Za ty, kdo jsou stejně bezmocní, jako jsi byl ty v posledních chvílích pozemského života.

Za ty, kdo žijí v zajetí zla a hříchu, a na ty, kdo touží po odpuštění.

Za nemocné a opuštěné, vysmívané a pohrdané, na nešťastné a zoufalé, na chudé a na všechny trpící.

Za ty, kdo dnes stanou před tvým soudem a na všechny, kdo jsou blízko smrti.

Pamatuj, Pane, ve svém království na každého z nás, na naše příbuzné a přátele, na naše zemřelé; na celé lidstvo, neboť tobě patří všechna moc na nebi i na zemi nyní i vždycky i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Přijmi, Bože, naši účast na Kristově oběti a dej, ať ten, který umřel na kříži za spásu celého světa, udělí dar jednoty a pokoje. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

PREFACE

Kristus je Král všeho tvorstva

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

- V:** Vzhůru srdce.
O: Máme je u Pána.
V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.
O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť tys svého jednorozeného Syna, našeho Pána Ježíše Krista, pomazal olejem radosti na kněze a krále. On je kněz navěky: sám sebe položil na oltář kříže jako dokonalou oběť našeho smíření a vykoupení. A on je král vesmíru: všechno tvorstvo jsi mu podřídil, aby všechno bylo podřízeno tobě v tvém království věčném: v království pravdy a života, v království svatosti a milosti, v království spravedlnosti, lásky a pokoje. A proto tě celý vesmír oslavuje a všechno tvorstvo ti zpívá novou píseň. Také my tě chválíme a se všemi nebeskými zástupy voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ ŽI 29,10-11

Hospodin jako král bude vládnout věčně. Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, ty nás sytíš chlebem života a voláš nás, abychom věrně sloužili Kristu, Králi nebe i země; pomáhej nám, ať v této službě vytrváme až do konce, abychom mohli spolu s ním věčně žít v nebeském království. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Dnešní liturgie jakoby shrnuje obsah naší víry i našeho snažení a vše zaměřuje na Krista a na okamžik zmrtvýchvstání, na oslavení. Podle slov svatého apoštola Pavla v jeho prvním listě Korint'ánům bude ve zmrtvýchvstání, nebo jak on říká v povolání k životu, určitý pořádek: po Kristu vstanou i všichni ostatní: mučedník vstane k životu jako mučedník, učitel jako učitel, maminka nebo táta, osoba zasvěcená Bohu, každý bude oslaven natolik, nakolik byl a zůstával věrný Bohu, nakolik se stal podobným Kristu. Milost, kterou jsme všichni obdrželi, je v nás zárodkem oslavení, láska, kterou jsme se snažili nebo nesnažili žít, se stane měřítkem naší věčné blaženosti. Na jedné straně v Ezechielově proroctví čteme o iniciativě Hospodina, hledajícího své stádo a pečujícího o ně, o jeho příkladné neustálé snaze zaměřené na naše dobro, a na druhé straně slyšíme v Matoušově evangeliu, že před soudcem Kristem budou zřetelně přítomny skutky naší mezilidské lásky nebo nelásky, které budou

hodnoceny jako výraz našeho vztahu k samotnému Kristu. Vždyť vše je zaměřeno na Krista.

K ZAMYŠLENÍ B

Kristovo království nelze pochopit politickými měřítky. Ježíš sám před politickou mocí Piláta odlišuje své království od království tohoto světa. Jeho království zjevuje lásku Boha k člověku a uskutečňuje se právě ve chvíli, kdy člověk, Pilát, Ježíše, Boha, soudí. V Kristově království můžeme kontemplant jeho vrcholné svědectví pravdě, pro kterou neváhal prolít svou krev a darovat svůj život. V Kristově království se uskutečňuje a žije nový řád mezilidských vztahů, kdy jeden nezištně myslí na druhého a nebojí se všechno ztratit, aby druhého získal. V Kristově království žije nové lidstvo, nezatížené sobectvím ani pýchou, šťastné, protože všichni jsou zde šťastní. V Kristově království už člověk, tvor, nechápe Boha jako nepřítele a konkurenta, ale jako milujícího a všechno dávajícího. V Kristově království už člověk nemá před Bohem strach a nemusí se ukrývat.

K ZAMYŠLENÍ C

V závěru liturgického roku a prakticky už na prahu roku nového slyšíme číst texty Písma, které hovoří o Kristu Králi. V mysli nám zaznívají Ježíšova slova: „Hleďte nejprve Boží království a ostatní vám bude přidáno.“ Bezpochyby denně opakujeme slova modlitby Páně: „Přijď království tvé.“ Poctivě se můžeme ptát, kde toto Boží království hledat a také zda náš život je znamením jeho přícházení? Pocity mohou být různé, někdy jakoby Ježíš mlčel a Boží království se z mapy našeho života ztratilo. Zvláště v okamžicích zápasů, proher, ponížení a bezmoci, především pak při umírání. A přece v čase tohoto našeho života zní i jiné Kristovo slovo: „Boží království už je mezi vámi!“